

Dlhodobé prognózy makroekonomického vývoja Slovenskej republiky

Ivan ŠUJAN – Milota ŠUJANOVÁ*

1. Východiská makroekonomickej predikcie

Dlhodobé prognózy prezentované v tomto príspevku vychádzajú zo scenára makroekonomického vývoja Slovenskej republiky, ktorý bol v Ústave slovenskej a svetovej ekonomiky SAV spracovaný pre Úrad vlády SR prvý raz v auguste 1999. Tento scenár bol neskôr dvakrát aktualizovaný a prerokovaný v Hospodárskej rade vlády SR [6]. Scenár obsahuje dlhodobé prognózy súboru makroekonomických ukazovateľov, ktoré sa okrem iného využili v Ústave slovenskej a svetovej ekonomiky SAV pri spracovaní prognózy vývoja zamestnanosti a nezamestnanosti do roku 2006 [7; 9].

Základným predpokladom uvedených prognóz je, že po skončení obdobia stabilizácie slovenskej ekonomiky v rokoch 1999–2000 (t. j. zníženia deficitu platobnej bilancie a deficitu verejných financií, ale na úkor zníženia reálnych miezd a zvýšenia nezamestnanosti) makroekonomická politika vlády a centrálnej banky prejde do podpory zrýchlenia ekonomického rastu. Predpokladá sa najmä zvýšenie prílevu zahraničného kapitálu, reštrukturalizácia podnikovej sféry a legislatívne opatrenia zamerané hlavne na prípravu vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie. Pri kvantifikácii scenára sa berie do úvahy aj očakávaný vývoj svetovej (hlavne európskej) ekonomiky, ako aj predpokladané náklady a prínosy pripravovaného vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie.

V období 2001–2006 by malo byť prioritným cieľom zrýchlenie ekonomického rastu, a to z viacerých dôvodov. Predovšetkým je nevyhnutné obnoviť rast životnej úrovne obyvateľstva (ktorá v posledných dvoch rokoch klesala), a to nielen neinflačným rastom priemernej mzdy, ale aj znížením nezamestnanosti. Zrýchlenie rastu hrubého domáceho produktu môže ďalej zvýšiť tvorbu zdrojov potrebných na riešenie naliehavých problémov zdravotníctva, školstva, bezpečnosti a obrany atď.

V neposlednom rade ide aj o proces približovania ekonomickej úrovne Slovenskej republiky k priemeru krajín EÚ 15 zo súčasných cca 47 % na cca 50 % v roku 2005, resp. cca 58 % nového priemeru Európskej únie po započítaní vstupu kandidátskych krajín.

* Ing. Ivan ŠUJAN, CSc. – RNDr. Milota ŠUJANOVÁ, Ústav slovenskej a svetovej ekonomiky SAV, Šancová 56, 811 05 Bratislava 1

2. Ekonomický rast

Tempo rastu hrubého domáceho produktu v stálych cenách sa v roku 1999 spomalilo na 1,9 % a v prvom polroku 2000 na 1,7 %. Za celý rok 2000 dosiahol rast HDP 2,2 %, čo sa zhruba aj predpokladalo na základe spracovania odhadov jednotlivých zložiek finálneho dopytu. Na porovnanie je možné uviesť, že pravidelná prognóza Consensus Economics z 15. 1. 2001 [2] udávala na rok 2000 tempo rastu HDP 2,1 % (priemer prognóz 12 domácich a zahraničných inštitúcií).

Spomalenie tempa rastu HDP zo 4,1 % v roku 1998 na 1,9–2,2 % v rokoch 1999–2000 je nevyhnutným sprievodným javom stabilizácie ekonomiky SR a v podstate zodpovedá našim predchádzajúcim prognózam. Podobne ako v roku 1999, aj v roku 2000 sa pri poklese domáceho dopytu prakticky celý rast tvoril rastom vývozu. V roku 2000 došlo pri raste vývozu v stálych cenách k výraznému medziročnému poklesu spotreby domácností o 3,4 %, spotreby štátnej správy o 0,9 % a tvorby fixného kapitálu o 0,7 %. Tieto poklesy domáceho dopytu sa do konca roku 2000 čiastočne zmiernili oproti vývoju v prvom polroku.

Vzhľadom na predpokladaný posun priorít hospodárskej politiky k podpore ekonomického rastu je možné, počínajúc rokom 2001, očakávať postupné zrýchlenie rastu HDP.

Tabuľka 1

Kvantifikácia aktualizovaného makroekonomického scenára Slovenskej republiky

Ukazovateľ	Skutočnosť			Projekcia	
	1993–1999	1999	2000	2001–2004	2005–2006
<i>Priemerné ročné tempá rastu v %</i>					
Hrubý domáci produkt v stálych cenách v tom:	3.7	1.9	2.2	3.3 – 4.1	4.2 – 5.2
– spotreba domácností	3.2	0.1	–3.4	3.0 – 3.8	4.7 – 5.6
– spotreba štátnej správy	1.1	–6.9	–0.9	0.8 – 1.3	1.5 – 2.0
– tvorba fixného kapitálu	3.4	–18.8	–0.7	3.8 – 4.6	4.8 – 6.5
– vývoz výrobkov a služieb	7.0	3.4	15.9	6.2 – 6.6	6.1 – 6.5
– dovoz výrobkov a služieb	6.6	–6.0	10.2	5.7 – 6.1	5.9 – 6.3
Priemerná nominálna mzda	13.0	7.2	6.5	7.4 – 8.8	7.0 – 8.5
Priemerná reálna mzda	2.7	–3.0	–4.9	1.1 – 1.8	2.1 – 2.9
Produktivita práce	4.4	5.1	3.7	3.2 – 3.6	3.6 – 3.9
Spotrebiteľské ceny	10.0	10.6	12.0	6.3 – 6.9	4.8 – 5.4
Deflátor HDP	8.7	6.6	6.5	5.6 – 6.2	4.5 – 5.0
HDP v bežných cenách	12.8	8.6	8.8	9.1 – 10.5	8.9 – 10.5
Peňažná zásoba M2	12.9	12.3	14.2	9.1 – 11.0	8.9 – 11.0
Počet pracujúcich	–0.6	–3.0	–1.4	0.1 – 0.5	0.6 – 1.3
<i>Priemerné hodnoty v danom období</i>					
Miera nezamestnanosti v %	13.0	16.2	18.6	19.2 – 20.9	17.2 – 20.3
Deficit bežného účtu v % HDP	6.0	5.5	3.7	2.5 – 3.1	2.0 – 2.5
Deficit štátneho rozpočtu v % HDP	3.9	1.8	3.1	3.0 – 3.8	2.5 – 3.0

Tabuľka 2

Kvantifikácia scenára makroekonomického vývoja Slovenskej republiky – ročné tempá rastu (v %)

Ukazovateľ	Skutočnosť		Projekcia					
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Hrubý domáci produkt v stálych cenách	1.9	2.2	2.7 – 3.2	3.2 – 3.8	3.6 – 4.4	4.0 – 5.0	4.2 – 5.2	4.2 – 5.2
v tom:								
– spotreba domácností	0.1	-3.4	1.2 – 1.5	2.5 – 3.6	4.0 – 4.6	4.5 – 5.5	4.7 – 5.6	4.7 – 5.6
– spotreba štátnej správy	-6.9	-0.9	0.0 – 0.5	0.8 – 1.2	1.0 – 1.4	1.5 – 2.0	1.5 – 2.0	1.5 – 2.0
– tvorba fixného kapitálu	-18.8	-0.7	1.8 – 2.2	4.0 – 4.8	4.5 – 5.5	4.8 – 6.0	4.8 – 6.5	4.8 – 6.5
– vývoz výrobkov a služieb	3.4	15.9	7.5 – 8.0	5.8 – 6.3	5.8 – 6.1	6.0 – 6.4	6.2 – 6.6	6.0 – 6.4
– dovoz výrobkov a služieb	-6.0	10.2	5.4 – 5.8	5.6 – 6.0	5.8 – 6.2	5.9 – 6.3	6.0 – 6.4	5.8 – 6.2
Priemerná nominálna mzda	7.2	6.5	7.6 – 9.1	7.4 – 8.9	7.5 – 8.7	7.2 – 8.5	7.0 – 8.4	7.0 – 8.5
Priemerná reálna mzda	-3.0	-4.9	0.4 – 1.0	0.9 – 1.8	1.4 – 2.1	1.5 – 2.4	1.8 – 2.7	2.3 – 3.1
Produktivita práce	5.1	3.7	3.1 – 3.4	3.2 – 3.5	3.3 – 3.6	3.5 – 3.8	3.6 – 3.9	3.6 – 3.9
Spotrebiteľské ceny	10.6	12.0	7.2 – 8.0	6.4 – 7.0	6.0 – 6.5	5.6 – 6.0	5.1 – 5.6	4.6 – 5.2
Deflátor HDP	6.6	6.5	6.0 – 6.8	5.9 – 6.5	5.6 – 6.2	5.1 – 5.5	4.7 – 5.2	4.3 – 4.9
HDP v bežných cenách	8.6	8.8	8.9 – 10.2	9.3 – 10.5	9.4 – 10.9	9.3 – 10.8	9.1 – 10.7	8.7 – 10.4
Peňažná zásoba M2	12.3	14.2	8.5 – 10.5	9.3 – 11.0	9.4 – 11.4	9.3 – 11.3	9.1 – 11.2	8.7 – 10.9
Počet pracujúcich	-3.0	-1.4	-0.4 – -0.2	0.0 – 0.3	0.3 – 0.8	0.5 – 1.2	0.6 – 1.3	0.6 – 1.3
Miera nezamestnanosti v %	16.2	18.6	19.3 – 19.8	19.7 – 21.4	19.3 – 21.3	18.5 – 21.0	17.7 – 20.6	16.7 – 20.1
Deficit bežného účtu v % HDP	5.5	3.7	3.0 – 3.7	2.6 – 2.9	2.2 – 2.9	2.1 – 2.7	2.0 – 2.5	2.0 – 2.5
Deficit štátneho rozpočtu v % HDP	1.8	3.1	3.1 – 4.2	3.4 – 4.3	3.0 – 3.7	2.6 – 3.2	2.5 – 3.0	2.5 – 3.0

Podľa našej aktualizovanej kvantifikácie makroekonomického vývoja Slovenskej republiky (pozri tab. 1 a 2) sa dá predpokladať, že v roku 2001 bude HDP rásť v rozpätí 2,7–3,2 %, s postupným zrýchlením na 4–5 % v roku 2004. Priemerné tempo rastu v období 2001–2004 by podľa toho dosiahlo 3,3–4,1 %, pritom stred tohto intervalu 3,7 % zodpovedá priemernému tempu rastu za sedemročné obdobie 1993–1999.

Nová kvantifikácia temp rastu hrubého domáceho produktu znamená zrealenie našich pôvodných prognóz. Zrýchlenie ekonomického rastu podľa strednodobého scenára má byť stimulované hlavne reštrukturalizáciou podnikov a bánk, legislatívnymi opatreniami (zákon o konkurze a vyrovnaní atď.), ako aj ďalšími opatreniami centrálnych orgánov. Tieto opatrenia však môžu podporovať zrýchlenie ekonomického rastu len postupne, s istým časovým posunom.

V rokoch 2005–2006, keď už pravdepodobne bude aktuálny vstup SR do EÚ, predpokladáme ďalšie zrýchlenie tempa rastu HDP na 4,2–5,2 %.

3. Zahraničný obchod

Celosvetová konjunktúra, ktorá kulminovala v roku 2000 aj v krajinách Európskej únie, výrazne stimuluje rast slovenského vývozu, ktorý v roku 2000 dosiahol v bežných cenách 29,4 % a vrátane vývozu služieb 15,9 % v stálych cenách.¹ Minuloročné mimoriadne zvýšenie svetových cien ropy sa však zrejme prejaví v čiastočnom pribrzdení konjunktúry v západnej Európe, takže v roku 2001 by sa rast vývozu zo Slovenskej republiky v stálych cenách mohol zredukovať na 7,5–8 % a v ďalších rokoch na tempá okolo 6–6,5 %.

Dovoz do Slovenskej republiky v stálych cenách v roku 1999 absolútne klesol o 6,0 % v dôsledku vplyvov stabilizačnej hospodárskej politiky (pokles domáceho dopytu, oslabenie kurzu Sk, uplatňovanie dovoznej prirážky atď.). V roku 2000 došlo k obnoveniu rastu dovozu tempom cca 26 % v bežných cenách, resp. 10,2 % v stálych cenách (vrátane dovozu služieb), s očakávanou stabilizáciou v rokoch 2001–2006 na tempá okolo 6 %.

4. Mzdy

Rast priemernej nominálnej mzdy v SR, ktorý v rokoch 1993–1999 dosahoval v priemere 13 % ročne, sa v roku 1999 spomalil na 7,2 % a v roku 2000 dosiahol 6,5 %. V týchto dvoch rokoch rast miezd zaostával za infláciou, takže

¹ Vysoké tempá rastu vývozu a dovozu za rok 2000 v bežných cenách boli okrem iného ovplyvnené výrazným rastom cien ropy a nadväzujúcich produktov. Tempá rastu v stálych cenách boli podstatne zrealnené po úprave deflátorov vývozu a dovozu.

došlo k dočasnému poklesu reálnej mzdy o 3 % v roku 1999 a o 4,9 % v roku 2000, čo je nevyhnutný sprievodný jav stabilizácie ekonomiky. V období 2001–2006 by nominálne mzdy podľa našej aktualizovanej projekcie mali rásť tempami okolo 8 % ročne, pričom by sa postupne obnovil mierny rast reálnych miezd.

Produktivita práce (HDP na pracovníka) v SR dlhodobo rastie rýchlejšie oproti reálnej mzde a táto relácia pôsobí ako protiinflačný faktor. V roku 1999 produktivita práce rástla pomerne vysokým tempom 5,1 % a v roku 2000 tempom 3,7 %. V týchto rokoch bol však rast produktivity práce spojený s absolútnym poklesom zamestnanosti. V nasledujúcom období 2001–2004 by produktivita práce podľa aktualizovanej projekcie mala rásť priemerným tempom 3,2–3,6 %, čo je zhruba dvojnásobné tempo oproti prognózovanému rastu reálnej mzdy (1,1–1,8 %).

V rokoch 2005–2006 predpokladáme ďalšie mierne zrýchlenie tempa rastu produktivity práce na 3,6–3,9 % a výraznejšie zrýchlenie tempa rastu reálnej mzdy na 2,1–2,9 %.

Inflácia, meraná medziročným rastom indexu spotrebiteľských cien, dosahovala za rok 1999 v priemere 10,6 %. Pritom v prvom polroku 1999 bola necelých 7 % a v druhom polroku sa zvýšila na 14,1 %, čo bol dôsledok niektorých opatrení na stabilizáciu ekonomiky (deregulácie niektorých cien, zvýšenie dane z pridanej hodnoty a spotrebných daní, dovozná prirážka zvyšujúca ceny výrobkov z dovozu). Tento medziročný posun cien trval aj v prvom polroku 2000, keď oproti ešte nízkemu základu z prvého polroku 1999 medziročná inflácia stúpila na 15,6 %. No v druhom polroku 2000 sa medziročná inflácia už merala oproti podstatne vyššiemu základu z druhého polroku 1999, takže dosahovala len cca 8,5 % a mala klesajúcu tendenciu. V priemere za rok 2000 spotrebiteľské ceny vzrástli o 12 %.

Naša aktualizovaná projekcia inflácie na rok 2001 (7,2–8,0 %) zohľadňuje okrem iného očakávané vplyvy vyšších cien ropy a nadväzujúcich produktov. Tým je ovplyvnená aj projekcia inflácie na ďalšie roky, v ktorých sa predpokladá jej postupný pokles, a to do roku 2004 na cca 5,6–6,0 % a do roku 2006 na 4,6–5,2 %. Tento pokles inflácie vyplýva jednak z priaznivej relácie rastu produktivity práce oproti rastu reálnych miezd, jednak z postupného ukončenia deregulácií cien.

Rast deflátoru hrubého domáceho produktu v roku 1999 dosiahol 6,6 %, čo je o 4 body menej oproti rastu spotrebiteľských cien. Tento neobvykle vysoký rozdiel vyplýva z toho, že index spotrebiteľských cien zahŕňa značný podiel cien tovarov z dovozu, a tie v roku 1999 rástli podstatne rýchlejšie oproti cenám domácej produkcie premietnutým v deflátore HDP. K podobnému javu došlo aj v roku 2000, v ďalších rokoch sa však rozdiely medzi rastom cien dovozu a domácej

produkcie budú postupne stierať, takže rast deflátoru HDP sa priblíži k rastu spotrebiteľských cien.

Rast hrubého domáceho produktu v bežných cenách je dôležitým referenčným ukazovateľom na posudzovanie ukazovateľov nerovnováhy (deficity platobnej bilancie, štátneho rozpočtu atď.), ako aj pre vývoj peňažnej zásoby. Za predpokladu neutrálnej, resp. mierne expanzívnej menovej politiky by peňažná zásoba podľa našej projekcie mala v období 2001–2006 rásť rovnakým, resp. mierne vyšším tempom ako HDP v bežných cenách.

5. Trh práce

V období 1993–1999 dochádzalo v ekonomike Slovenskej republiky k poklesu počtu pracujúcich, a to priemerným ročným tempom $-0,6\%$. Bol to dôsledok likvidácie počiatočnej prezamestnanosti, konverzie zbrojnej výroby, privatizácie a ďalších vplyvov v tomto období, ktoré prevažovali nad pozitívnym vplyvom rastu hrubého domáceho produktu. Zároveň v tomto období pokračoval v dôsledku demografických a iných faktorov rast počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva priemerným tempom cca $0,7\%$ ročne, čo je podstatne vyššie tempo oproti väčšine európskych krajín. Výsledkom bol značný nárast nezamestnanosti, ktorej miera sa v rokoch 1993–1999 pohybovala okolo 13% .

V období stabilizácie ekonomiky v rokoch 1999–2000 sa v dôsledku spomalenia ekonomického rastu prehĺbil pokles zamestnanosti, a to o -3% v roku 1999 a $-1,4\%$ v roku 2000. To nevyhnutne viedlo k zvýšeniu priemernej ročnej miery nezamestnanosti (podľa Výsledkov výberového zisťovania pracovných síl) na $16,2\%$ v roku 1999 a na cca $18,6\%$ v roku 2000.

V nadchádzajúcom období zrýchlenia ekonomického rastu (roky 2001–2004) je možné očakávať len veľmi mierny rast zamestnanosti, v ročnom priemere o $0,1\text{--}0,5\%$, ale s rastúcou tendenciou od stagnácie v roku 2001 po rast o $0,5\text{--}1,2\%$ v roku 2004. Naše analýzy ukazujú, že rast HDP o 1% bez vplyvu ostatných faktorov vyvoláva rast zamestnanosti v podmienkach SR len o cca $0,13\%$. V rokoch 2001–2004 by teda priemerný ročný rast HDP o $3,7\%$ (stred intervalu modelovej projekcie) mal viesť k priemernému rastu zamestnanosti tempom cca $0,5\%$. Projekcia priemerného rastu zamestnanosti je však len cca $0,3\%$ (stred intervalu), pretože berie do úvahy aj vplyvy reštrukturalizácie, bankrotov a pod., ktoré brzdia rast zamestnanosti a mierne prevažujú nad pozitívnym vplyvom očakávaného zvýšenia prílevu zahraničného kapitálu.

Pritom podľa aktualizovanej projekcie (zohľadňujúcej v tejto oblasti odhady Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR) by mal v rokoch 2001–2004 pokračovať rast počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tempom cca $0,7\%$

ročne. Pretože nízky očakávaný rast zamestnanosti môže absorbovať tento prírastok len zhruba spolovice, modelová projekcia ukazuje ďalší rast nezamestnanosti z cca 18,6 % v roku 2000 na cca 19–21 % v priemere za roky 2001–2004. Pritom nezamestnanosť by mala kulminovať v rokoch 2002–2003 a až v roku 2004, pri mierne výraznejšom raste zamestnanosti, by sa mohla otočiť do mierneho poklesu.

V rokoch 2005–2006 by podľa projekcie malo dôjsť k rastu zamestnanosti tempami 0,6–1,3 % ročne, v dôsledku čoho by sa nezamestnanosť mala znížiť na cca 17–20 %.

6. Vonkajšia a vnútorná rovnováha

Ako ukazujú štatistické údaje a výsledky ich analýzy, v stabilizačnom období 1999–2000 sa v podstate podarilo dosiahnuť istú redukciu vonkajšej a vnútornej nerovnováhy. Cenou za to však bolo citeľné spomalenie ekonomického rastu, zníženie životnej úrovne obyvateľstva a výrazné zvýšenie nezamestnanosti.

Základným ukazovateľom vonkajšej rovnováhy je saldo bežného účtu platobnej bilancie vyjadrené v percentách nominálneho HDP. Deficity bežného účtu, ktoré v rokoch 1996–1998 neúnosne presahovali až 10 % HDP, sa podarilo v roku 1999 znížiť na 5,5 % HDP a podľa odhadu v roku 2000 na cca 3,7 % HDP. V roku 1999 k tomu prispelo absolútne zníženie dovozu a v roku 2000 mimoriadny rast vývozu. V období do roku 2006 sa podľa modelovej projekcie predpokladá ďalšie relatívne zníženie deficitu bežného účtu na cca 2–2,5 % hrubého domáceho produktu.

Vnútorná nerovnováha podľa deficitu štátneho rozpočtu v pomere k HDP dosahovala v priemere za roky 1993–1999 predstavovala 3,9 % HDP. V stabilizačnom období sa v roku 1999 podarilo zredukovať tento deficit na 1,8 % HDP. Nahromadenie viacerých problémov v štátnych financiách (ktoré by si vyžadovali osobitnú analýzu) však môže viesť k opätovnému nárastu deficitu rozpočtu v rokoch 2000–2002 na 3,0–3,7 % HDP. Predpokladané ozdravenie štátnych financií spolu s očakávaným rastom rozpočtových príjmov pri vyššom raste HDP ukazuje v projekcii na ďalšie roky postupnú redukciu rozpočtového deficitu až na 2,5–3 % HDP do roku 2006.

Došlo 4. 5. 2001

Literatúra

- [1] DUFEK, P.: Analýza slovenskej ekonomiky v letech 1995–2000. Praha, ČSOB 2001.
- [2] Eastern Europe Consensus Forecasts. London, Consensus Economics, január 2001.
- [3] European Economic Outlook. London, J. P. Morgan, október/november 2000.

- [4] MIKLOŠ, I.: Vývoj slovenskej ekonomiky od októbra 1998. Bratislava, Úrad vlády SR 2001.
- [5] OECD Economic Surveys 1998–1999 – Slovak Republic. Paris, OECD 1999.
- [6] Princípy, výsledky a ďalšie smerovanie hospodárskej politiky. Bratislava, Úrad vlády .SR, september 2000.
- [7] Prognóza vývoja zamestnanosti a nezamestnanosti do roku 2006. Bratislava, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, február 2001.
- [8] ŠUJAN, I.: Odhad vývoja dopytu na trhu práce. [Expertízna štúdia.] Bratislava, Ústav slovenskej a svetovej ekonomiky SAV, november 2000.
- [9] ŠUJAN, I. – ŠUJANOVÁ, M.: Ekonometrická analýza vplyvov vybraných faktorov na zamestnanosť a nezamestnanosť v SR. *Ekonomický časopis/Journal of Economics*, 48, 2000, č. 4, s. 424–441.
- [10] ŠUJAN, I. – ŠUJANOVÁ, M.: Rast HDP a pokles nezamestnanosti v SR – reálne prognózy. In: *Pohľady na ekonomiku Slovenska*. Bratislava, Slovenská štatistická a demografická spoločnosť, február 2001.
- [11] *World Economic Outlook*. Washington, International Monetary Fund, október 2000.

LONG-TERM PROGNoses OF THE SLOVAK REPUBLIC'S MACRO-ECONOMIC DEVELOPMENT

Ivan ŠUJAN – Milota ŠUJANOVÁ

The paper summarises long-term prognoses developed in 2000 in the Institute of Slovak and World Economics of the Slovak Academy of Sciences for the Government Office of the Slovak Republic. These prognoses were discussed in the Economic Council of the Slovak Government and then utilised also for the Ministry for Labour, Social Affairs and Family of the Slovak Republic to prepare employment prognosis up to the year 2006.

Prognoses start from the presumption that after the completion of the period of macroeconomic stabilization of the Slovak economy in the years 1999–2000 (e.g. the reduction of the balance of payments deficit as well as the reduction of the public finance deficit, yet at the expense of real wages reduction and increased unemployment) macro-economic policy of the government and central bank will cross over towards the support of the economic growth acceleration. One anticipates above all the increased inflow of foreign capital, enterprising sphere restructuring and legislation measures aimed mainly at the preparation of the Slovak Republic's entry into the European Union. At quantifying the scenario one takes into the account also the expected development of the world (above all European) economy as well as expected costs and benefits of the Slovak entry into the European Union.

GDP growth rate after the deceleration from 4.1 % in the year 1998 down to 1.9–2.2 % during the years 1999–2000, could accelerate already in the year 2001 up to 2.7–3.2 %, which is expected in the prognoses of foreign institutions too. Towards the year 2005 GDP growth rate should further increase annually up to 4.2–5.2 %.

In the following parts of the paper authors present consequential prognoses of the foreign trade, labour productivity, average wages, internal and external equilibrium as

foreign trade, labour productivity, average wages, internal and external equilibrium as well as employment and unemployment rate. These prognoses are comprehensively presented in the following table.

Quantification of the Actualised Macro-economic Scenario of the Slovak Republic

Indicator	Reality			Projection	
	1993–1999	1999	2000	2001–2004	2005–2006
<i>Average annual growth rates (%)</i>					
GDP in fixed prices	3.7	1.9	2.2	3.3 – 4.1	4.2 – 5.2
of which:					
– household consumption	3.2	0.1	–3.4	3.0 – 3.8	4.7 – 5.6
– government consumption	1.1	–6.9	–0.9	0.8 – 1.3	1.5 – 2.0
– fixed capital formation	3.4	–18.8	–0.7	3.8 – 4.6	4.8 – 6.5
– exports of goods and services	7.0	3.4	15.9	6.2 – 6.6	6.1 – 6.5
– import of goods and services	6.6	–6.0	10.2	5.7 – 6.1	5.9 – 6.3
Average nominal wages	13.0	7.2	6.5	7.4 – 8.8	7.0 – 8.5
Average real wages	2.7	–3.0	–4.9	1.1 – 1.8	2.1 – 2.9
Labour productivity	4.4	5.1	3.7	3.2 – 3.6	3.6 – 3.9
Consumer prices	10.0	10.6	12.0	6.3 – 6.9	4.8 – 5.4
GDP deflator	8.7	6.6	6.5	5.6 – 6.2	4.5 – 5.0
GDP in current prices	12.8	8.6	8.8	9.1 – 10.5	8.9 – 10.5
Money stock (M2)	12.9	12.3	14.2	9.1 – 11.0	8.9 – 11.0
Employment	–0.6	–3.0	–1.4	0.1 – 0.5	0.6 – 1.3
<i>Average data for relevant period</i>					
Unemployment rates (%)	13.0	16.2	18.6	19.2 – 20.9	17.2 – 20.3
Current account deficit(% GDP)	6.0	5.5	3.7	2.5 – 3.1	2.0 – 2.5
State budget deficit (% GDP)	3.9	1.8	3.1	3.0 – 3.8	2.5 – 3.0

Priority aim for the period 2001–2006 should be the acceleration of the economic growth. There are several reasons for this aim. Above all it is necessary to recover the growth of living standard of the population (which kept decreasing during the last two years), and that not only by the non-inflationary increase of average wages but also by the reduction of unemployment. The acceleration of the GDP growth can further increase the formation of resources needed to solve urgent problems in the health service, in the education system, in security and defence etc.

Last but not least one must take into account the process of approximation the economic level of the Slovak Republic towards the average of the 15 EU countries from the current approximately 47 % up to some 50 % in the year 2005, or to some 58 % of the new EU average after taking into account the entry of candidate countries.